

03SA 7550, Kapitel 12

BAŞBAKAN
BÜLENT ECEVİT

EĞİTİM
VE
İÇ GÜVENLİK
SORUNLARI

**Başbakan
BÜLENT ECEVİT'in
Konuşmaları**

**EĞİTİM VE
İÇ GÜVENLİK
SORUNLARI**

03 SA 7550(12)

Başarı Matbaası, 29 23 09, Ankara

**BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'İN ORDİNARYÜS
PROF. BEDRİ KARAFAKİOĞLU'NUN
ÖLDÜRÜLMESİNDEN SONRA REKTÖRLER
TOPLANTISINDA BASINA YAPTIĞI AÇIKLAMA**

Sayın Prof. Karafakioğlu'nun ölümü beni, bütün hükümet üyelerini ve inanıyorum ki, bütün ulusumuza derin acıya boğdu. Bunun büyük üzüntüsü, acısı ve yası içindeyim. Sayın Karafakioğlu'nun Kurucu Meclis'te birlikte bulunduğumuz dönemden çok iyi tanırım. Yalnız Bilimsel niteliğine değil, insan olarak kişiliğine büyük saygım olan, sevgim olan bir insandı. Onun için kişisel acım bu açıdan da büyük. Fakat bu konuya verdiğimiz önemin Sayın Karafakioğlu'nun ölümünden duyduğumuz acı dışında da bir nedeni var. Karşılıklı şidet eylemcileri zaman zaman genellikle kendi aralarındaki tabiri caizse kan davası, ilkel kan davası yolunda davranışlarda bulunmakla birlikte bazen de özellikle bunlardan bir kesimi toplumda ve kurumlarda yılgınlık daha doğrusu rejimden umut kesme ortamı psikolojisini yaratabilmek için bu gibi şiddet eylemleri ile, hatta ideolojik çatışmalarla hiç ilgisi olmayan kimselerin toplumda her türlü ideolojik tartışmanın dışında ve üstünde saygınlık toplamış kimseleri hedef olarak seçiyorlar.

Birkaç ay önce Ankara'da Sayın Doç. Cömert'in öldürülmesi bunun bir örneği idi. Bu kez de rahmetli Sayın Ordinaryüs Profesör Bedri Karafakioğlu'nun öldürülmesi yine aynı şeyi gösteriyor. Toplumda bezginlik uyandırma ve demokrasiyi içlerine sindiremeyen, demokratik rejim içinde amaçlarına ulaşamayan kimselerin adeta toplumu böyle bir bezginlik sonucunda felce uğratarak kendi amaçladıkları karanlık rejime yol açmak planını uygulamaya çalışıyorlar. Rahmetli Cömert konusunda olduğu gibi, rahmetli Karafakioğlu konusunda da durumun böyle olduğuna inanıyorum. Bunun başka bazı örnekleri de var. O açıdan da bu konuya çok büyük önem verdik. Bugün Sayın İçişleri Bakanımızla birlikte Ankara'dan gelerek İstanbul Teknik Üniversitesi'nin değerli rektörü ile ve İTÜ değerli rektör vekili ile vilayette buluştuk. Kendilerine kendi adıma ve Hükümetimiz adına duyduğum acıyı bir kez daha sundum.

Hem de üniversitelerde gerek öğretim üyelerinin, gerek öğrencilerin can güvenliği olarak, neler yapılabileceği konusunda şimdiye kadar yapılanlara ek olarak, neler yapılabileceği konusunda kendi görüşlerini almak ve kendi görüşlerimizi sunmak istedim. Gerçi Sayın Karafakioğlu üniversite dışında evinden çıktığı zaman öldürülmüştür. Ama buna rağmen genel güvenlik önlemleri çerçevesinde bunu da görüşmek istedik. Aynı zamanda elbette Sayın Karafakioğlu'nun kişiliğine bilimsel değerine uy-

gun bir tören yapılacaktır. Bununla ilgili olaark bize düşen görevler nelerdir, bunları da kendilerinden öğrenmek ve birlikte görüşmek istedik.

Bu amaçla bir kaç saatliğine İstanbul'a gelmiş bulunuyorum.

Biz, Hükûmet olarak bu tür kışkırtmalar karşısında asla paniğe ve yılgınlığa kapılmayacağız. Üniversitelerimizin de aynı davranış içinde olduklarına ve olacaklarına inanıyorum. Bütün halkımız aynı davranışın içindedir. Ve biz inatla dirençle tüm sorunlarımıza demokratik rejimin kuralları içinde çözüm arayacağız, bulacağız aramaktayız ve bulmaktayız.

Teşekkür ederim.

BAŞBAKAN BÜLEN ECEVİT'İN ANKARA ÜNİVERSİTESİNİN ÖĞRENİM YILINA AÇILIŞINDA YAPTIĞI KONUŞMA

Ankara Üniversitesinin Sayın Rektörü, Sayın konuklar, Ankara Üniversitesinin değerli öğretim üyeleri, öğrencileri, tüm görevlileri, değerli sanatçılar, sayın gazeteci arkadaşlarım.

Ankara Üniversitesinin 1978-1979 ders yılının açılış töreninde böylesine uygarca ve barış içerisinde yapılan bir toplantıda bulunmaktan ve konuşmaktan onur ve kıvanç duyuyorum. Hepinize saygılar sunarım.

Bu öğrenim yılında Ankara Üniversitemizin ve tüm eğitim kurumlarımızın birer barış yuvası olmasını dierim. Özgürlükleri kısmak, demokrasiyi yıkmak, ulusumuzu bölmek isteyenlerin yıllar önce düzenledikleri kavga, üniversitelerde gençler arasında başlatıldı. Bu kavganın kaynağı üniversiteler değildi. Bu kavganın kaynağı ve sorumlusu gençler değildi. Şimdi kavganın başlatıldığı yerde bitmesini diliyorum. Üniversitelerin ve gençliğin yurdumuzda barışa öncülük edeceklerine güveniyorum.

Bir toplumda özgürlüğü kısılabilmenin, özgürlüğe dayanan demokrasiyi yıkabilmenin başta gelen

koşulu insan kafasını tutsaklaştırabilmek, insanların iç özgürlüğünü çok edebilmektir .Bunu bilenler yıllarca önce gençlerden, çocuklardan başlayan insan düşüncesini karşı inanç kalıplarına hapsedmeye kalkıştılar. Gençlerimizden, çocuklarımızdan çoğu, bu tuzağa düşmedi. Ama bu tuzağa düşenler, dürüst düşünceyi unuttular, karşı inanç kalıplarında düşünceleri donduruldu.

Demokraside toplum, özgürce ve uygarca tartışmayla gelişir ve güçlenir. Ama yıllarca kimi insanların düşünmenin yerini lehte öğretilmiş sloganlar, tartışmanın yerini slogan atışmaları, onunda ötesinde silâhli çatışmalar aldı. Bu kanlı ve acılı süreçten kurtulmanın yolunu öncelikle bilim ocaklarımızın, üniversitelerimizin, üniversitelerimizdeki değerli bilim adamlarıyla, öğrencilerin açacaklarına inanıyorum.

Atatürk bu yolu Ankara Üniversitesinin duvarına yazılı «En Hakiki Mürşit İlimdir» sözüyle gösteriyor. En hakiki mürşit neden ilimdir, en gerçek yol gösterici neden ilimdir. Çünkü, ilim bilinenle yetinmeyi öğretir insana. Doğru bilinenleri tek ve gerçek olduğu sanılanları sınıya sınıya ve aşşa aşşa ilerler ilim. Tüm sorunları çözdüklerini en doğruyu tek gerçeği bulduklarını sananlar bilime de, bilimin de itici gücü olan düşünceye de sınır çizmeye kalkıştılar. O sınırdan ötesini kendilerine de başkalarına da yasak sayarlar. Giderek bağınazlığa dönüşür bu yasaklama, bağınazlıkla da ilim ilerleyemez insan ve toplum gelişemez.

Kendi doğru bildiğinden başka doğru olamayacağı tüm sorunları çözdüğünü veya başkalarının kendisi için tüm sorunları çözdüğünü sanan kişi belli bir noktada düşüncesini düğümler. Oysa, çağdaş bir bilim kuramcısının dediği gibi, önemli olan sorunları değil, düşüncelerdeki düğümleri çözebilmektir. Çünkü sorunlar çözmekle bitmez, bilim her aşamada doğru sanılanların yanlışını veya eksikliğini bula bula insan düşüncesine, insanlığa yeni ufuklar açar. Tek doğruyu veya tartışılmaz doğruyu bulduklarını ya da öğrendiklerini sananlar doğru bildiklerine karşı çıkılmasına, doğru bildiklerinin tartışılmasına katlanamazlar. Bunu yapanları baskı altına alma, bu da yetmezse onları yok etme hakını görürler kendilerinde. Bağnazlık böyle başlar, baskı böyle oluşur, şiddet böyle gelişir bir toplumda.

Ben inanıyorum ki, ülkemizde bu bağnazlık ve bu bağnazlığın doğurduğu düşmanlık ve şiddet, ilkin bilim ocaklarında, üniversitelerde sona erecektir. Bunun şimdiden sevindirici belirtilerini görüyoruz. Geride bıraktığımız öğrenim yılının büyük bir bölümünde üniversitelerimiz sürekli, bazı istisnalar dışında sürekli eğitim yapabilmişlerdir.

Ve yine bazı üzücü istisnaları olsa bile üniversitelerimizin, yüksek öğrenim kurumlarımızın çoğunda karşıt düşüncelerden gençler başlangıçta biraz zorlama ile de olsa yan yana yaşayabilir, okuyabilir duruma gelmişlerdir. Toplumun değişik kesimlerinde hala bu ortama giremeyen azınlık ta olsa bazı

topluluklar yer yer görülmektedir, onlar, inanıyorum ki, yaşça büyük de olsalar gençlerimizin şimdi yüksek öğrenim kurumlarında göstermeye başladıkları olgunluktan örnek alacaklardır.

Karşıt düşünceli gençler, üniversite okul sıralarında yan yana oturarak, uygarca tartışarak birbirlerini anlamaya çalışarak, topluma barışı getirebileceklerdir. Bunu yapamayanlar aynı sırada, aynı ders sırasında karşı düşünceli bir gençle yanyana oturamayanlar, yaşayamayanlar, belli dersleri öğrenerek ya da ezberleyerek sınıf geçseler bile asıl bilim sınavında, gerçek bilim sınavında geçememiş olurlar. Çünkü, bilimde ilerleyebilmenin temel kuralı başkalarının da düşüncelerini, fikirlerini, başkalarının da doğru saydıklarını saygıyla karşılayabilmek ona şiddetle değil, gerekirse ancak, tartışma ile karşı çıkabilmektir.

Kendi doğru bildiğini, doğruluğunu tek gerçek olduğunu inatla kanıtlamaya çalışmaktan çok, kendi doğru bildiğini, yanlışını, eksikliğini, sürekli düşünüp aşmakla insanlar ilerleyebilir, toplum gelişebilir, ve bilim yeni aşamalar yapabilir.

Eğer böyle olmasaydı bilim hala, dünyanın bir tepsi gibi düz sanıldığı aşamada kalmış olurdu. Öyle olmayabileceğini de düşünenler her aşamada çıkmıştır. Ve her baskıyı göğüsleye göğüsleye belli bir aşamada doğru sanılanların, tek doğru sanılanların üstüne giderek, onların yanlışını, eksikliğini bularak insanlığa ve bilime yeni ufuklar açmışlardır.

Özgür yaşayabilmek, hele özgürlüğün rejimi olan, demokrasiyi yaşatabilmek, genellikle kolay değildir. Özgür olabilmek ve yaşayabilmek, bir anlamda yürekli olabilmektir.

Ülkemizi ziyaret eden Avrupa Konseyi Parlamento Başkanının dediği gibi: «Demokrasiyi yaşatabilmek bir cesaret işidir.»

Türk halkı yüreklidir, cesurdur, Türkiye’de bütün güçlülere engellere, baskılara ve demokrasiyi yıkıcı tertiplere karşın demokrasi onun için yaşayabilmektedir, yaşayacaktır. Ve onun içindir ki, Türkiye’de Türk Halkı, özgürlüğünü her baskıya karşın koruyabilmektedir.

Özgürlüğün de, demokrasinin de, bilimde ilerleyebilmenin de gereği olan hoşgörü üniversitelerde egemen kılındıkça demokrasimiz çok daha güçlü olacaktır.

Silâhla insanlar vurulabilir, ama, silâhla düşüncenin öldürülebildiği tarihte görülmemiştir. Ben inanıyorum ki, ülkemizde de bu yolda hayaller besleyenler, çok geçmeden hayal kırıklığına uğrayacaklardır. Ve ülkemizde slogan atışmalarının yerini, tartışmaların yerini, özgür düşünceye ve hoşgörüye dayanan demokratik ve uygarca tartışma alacaktır.

Ülkemizde kavgayı türlü nedenlerle başlatanlar ve sürdürenler, belli ki, Türk Halkına «Bu ülkede demokrasi yaşamaz», «Bu ülke demokrasiyle yaşatıla-

maz, yönetilemez» dedirtebilmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar. «Bu ülkede demokrasiyle hiç bir kurum çalışamaz» dedirtebilmek için, topluma bunu söyletebilmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

Bu tertibe, bu taktiğe karşı başarıyla direnebilmenin tılsımlı bir çözümü yoktur. Tılsımlı çözüm, zaman zaman yurdumuzda denenmiştir. Beklenenin tam tersi sonuçlar vermiştir. Tılsımlı çözümler, zaman zaman yakın veya uzak başka ülkelerde denenmektedir. Ve onlar, şu gün Türkiye'nin içinde bulunduğu bunalımdan çok daha ağır ve sonu, esenlik noktası görünmez bunalımlara sürüklenmektedirler. Onun için Türk Toplumunu bu oyuna, bu tuzığa düşmeyecektir.

Biz de Hükûmet olarak, bu oyunu görüyoruz ve bu oyuna gelmemeğe, bu tuzığa düşmemeye kararlıyız. Şiddete karşı, şiddetle karşılık vermeye zorlanıyoruz bazan. Ama bunun ardında Türkiye'deki bunalımı nasıl bir tırmanmaya dönüştürme isteğinin bulunduğunu çok iyi görüyoruz. Onun için bu oyuna gelmeyeceğiz. Sabrımızı tüketmeyeceğiz. Şiddete şiddetle karşılık vermeyeceğiz. Ve demokrasimizi, demokrasinin kendi inancından insanca kuralları için de yaşatmağa çalışacağız. Ve ulusumuzdan aldığım güvenle söylüyorum ki, bunu da Türk toplumu olarak başaracağız. Nitekim bu yöntemler içinde ve en çetin koşullara karşın, bir kısmı ve bir bölümü hala aşılamayan, bazı güçlülere ve olanaksızlıklara kar-

şın, bugün Türkiye’de şiddet eylemlerinin yuvalarına gidilmeye büyük ölçüde başlanmıştır. Şiddet eylemcileri birbirinin ardından yakalanmaya ve bağımsız Türk adaleti tarafından mahkum edilmeye, cezalandırılmaya başlanmıştır. Böylesine bir özgürlük ortamında yaşamaya Türk ulusunu layık görmeyenler, Türk ulusunun özgürlüğü ve demokrasiye, her türlü güçlüğe, baskıya ve zorbalığa karşın, yaşatacağını görerek mahcup olacaklardır. Ve Türk ulusunu o zaman daha iyi anlayacak ve ona daha çok saygılı olmayı öğreneceklerdir.

Sayın Ankara Üniversitesinin Rektörünün, haklı olarak değindikleri gibi bugün yeni Üniversiteler Yasası’nın biran önce çıkarılması zorunluluğu vardır. Hükümet olarak bu yasanın tüm üniversitelerimizi ve yüksek öğrenim kurumlarımızı tatmin edici biçimde hazırlanmasına en büyük özeni gösteriyoruz. Ve öyle umuyorum ki, Büyük Millet Meclisinin de, anlayışı ile ve katısıyla, önümüzdeki ders yılında yeni bir Üniversiteler Yasası tüm yüksek öğrenimi kapsayacak biçimde çıkarılabilecektir. Bunun için, Hükümet olarak, her çabayı göstereceğiz. Bu yasaı hazırlarken de aynı demokratik anlayış içinde davranmaya özen gösterdik.

Bazı telkinlere kapılarak, Türkiye’de şiddetin kaynağının, üniversiteler huzurluluğunun nedeninin de üniversite özerkliğinin olduğuna ve olabileceğine asla inanmadık.

Buna inanmadığımız içindir ki, bütün telkinlere karşın, yeni bir Üniversiteler Yasası hazırlarken üniversite özerkliğini kısmaya değil, daha da genişletmeye kararlı davrandık. Ve bu yasa tasarısını hazırlarken, haksız olarak şiddet eylemlerinin huzursuzluğun kaynağı gibi gösterilmek istenen gençlerimize güvensizlik değil, tam tersine, güven gösterdik ve onların, bir çok demokratik ülkelerde örnekleri görüldüğü gibi, yönetimde hocalarının yanı sıra etkin olarak yer almalarını öngördük. Bunu yüce Meclisin de kabul edeceğine güveniyorum.

Yeni ders yılının Ankara Üniversitesine, tüm öğretim kurumlarımıza hayırlı olmasını dilerim. Ve bütün Türk gençliğine barış içinde başarılar dilerim. Saygılar sunarım.

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'İN ZDF İLE YAPTIĞI TV GÖRÜŞMESİ

SORU — Sayın Ecevit, bir yılda bin siyasal cinayet. Terörizme karşı çok gevşek mi davranıyorsunuz? Yoksa rakiplerinizi karşısında boyun eğmek durumunda mısınız?

ECEVİT — Bence bu iki yorumun dışında başka bir yorum yapmak gerekir .Aslında Hükümetimizin bu yıl işbaşına gelişinden önce Hükümetler terörizme karşı çok gevşek davranmışlardı. Hatta bunu söylemek bile yetersiz. Bazı güçlü siyasal çevreler iktidar olanaklarından da yararlanarak, terörist gruplara karşı da göz yumarak iki grubu, iki geniş topluluğu birbiriyle çatışmaya terketmişlerdi. Biz böyle bir davranışı sürdürmeyi büyük sorumsuzluk saydık. Hükümet olarak şiddet eylemine başvuranlar karşısında, teröristler karşısında hiçbir ayırım gözetmeksizin, hepsine karşı aynı kararlılıkla önlem almağa başladık.

Devlet mekanizması, bıraktığımız yıllarda büyük ölçüde tahribata uğramıştı .Yılın ilk yarısında içgüvenlik kuvvetlerindeki tahribatı elden geldiği, zamanın elverdiği ölçüde gidermeğe çalıştık ve bunda kısmen de başarı sağladık. Öyle ki, yılın ikinci yarısı

sında, yaz başlarından itibaren, teröristler büyük sayıda yakalanmağa başladı. O kadar ki, son aylarda cezaevlerinde terörist, şiddet eylemlerinden, cinayetlerden ötürü daima yaklaşık ikibin kadar tutuklu bulunmaktadır.

Devleti giderek artan bir etkinlikle karşılarında görünce, kendilerine yönelmiş durumda görünce, teröristler kendilerini köşeye sıkışmış hissettiler ve gitgide artan bir hırçınlıkla direnmeğe başladılar.

O arada öğrenim kurumlarının büyük çoğunluğunda nisbi bir barış sağlamayı başardık. Yıllardan beri ilk kez, eğitim hemen hemen kesintisiz sürer hale geldi ve daha çok vur-kaç olayları türünden olaylar yapılabilir duruma geldi. Fakat bu yolla halkı eylemlerin içine sürükleyemeyeceklerini anlayan demokrasi düşmanları, halkın daha kolaylıkla kışkırtılabileceği, küçücük kıvılcımların büyük yangınlara dönüşebileceği eylem alanlarını seçmeğe başladılar. Kahramanmaraş'taki acı durum bu yeni taktiğin bir ürünüdür.

SORU — Sıkıyönetimin ilânı şimdiye kadarki politikanızın bir iflâsı anlamına mı geliyor?

ECEVİT — Bence böyle söylemek doğru olmaz. Tam tersine, bir sorunuzu yanıtlarken belirttiğim gibi, Devletin teröristler karşısında kararlılığı sonuç vermeye başlayınca, önlemler etkinleşince, direniş de belirttiğim nedenlerle artmıştır, hırçınlaşmıştır ve kışkırtmalar, kavgalar gitgide tehlikeli alanlara,

özellikle inançların sömürülebileceği, mezhep kışkırtmacılığının etkin olabileceği alanlara yöneltilmiştir. Ve nihayet Kahramanmaraş'ta bildiğiniz gibi yüzü aşkın yurttaşımızın ölümüyle sonuçlanan acı olay meydana çıkmıştır. Aynı bölgede, aynı bölgedeki başka illerde, daha küçük boyutlu olmakla beraber, son haftalarda ve aylarda buna benzer denemeler yapılmıştır.

Hangi ülkede bu boyutta olaylar çıksa, öyle sanırım ki, olağanüstü bazı önlemlere gerek vardır. Bizde bu gibi durumlarda alınabilecek olağanüstü önlemlerin başında da, bir Anayasal kurum olan Sıkıyönetim gelir. Ben bu Sıkıyönetimle Devlet etkinliğinin, demokratik hukuk kuralları içinde daha çok artacağına inanıyorum.

SORU — Fakat siz her zaman Sıkıyönetimin karşısındaydınız, yani bu durumda Sıkıyönetim ilânı sizce gerçek demokrasinin bir başlangıcı anlamında mı oluyor?

ECEVİT — Bence Sıkıyönetimi, gerçek demokrasinin ne başlangıcı ne sonu diye tanımlamak doğru olur. Sıkıyönetim bilindiği gibi bir Anayasal kurumdur, zaman zaman başvurulmuş bir Anayasal kurumdur. Ben ilke olarak sıkıyönetime karşı çıkmadım. Bu konuda düşündüğüm şudur: Sıkıyönetim zorunlu olmadan, yani Silâhlı Kuvvetlerin olanaklarına başvurma zorunluğu ortaya çıkmadan Sıkıyönetim ilân etmek ne kadar yanlışsa, o zorunluluk or-

taya çıktıktan, koşullar o noktaya geldikten sonra, sıkıyönetimden kaçınmak da aynı derecede yanlış olur. Kaldı ki, Türk Silâhlı Kuvvetleri tarih boyunca ulusal iradeye saygısını göstermiştir ve Cumhuriyet döneminde Türk Silâhlı Kuvvetleri demokrasiye bağlılığını her zaman kanıtlamıştır. Türk tarihinin hiçbir döneminde askeri hükümetler dönemi yoktur. Bu bakımdan sıkıyönetimin demokrasimiz için herhangi bir şekilde tehlike teşkil etmeyeceğine, fakat demokrasimizin içine düşürülmek istendiği tehlikeden kurtarılmasına katkıda bulunacağına inanıyorum.

SORU — Kahramanmaraş'ta birçok alevî vatandaş yurtdışına göç etmekten sözediyor. Türkiye'deki etnik ve dinsel ayrılıkların güvence altına alınması konusunda ne kadar kararlısınız?

ECEVİT — Bugünlerde Kahramanmaraş'taki bir kısım yurttaşlarımızın huzursuzluk içinde bulunmaları ve yaşamları için başka çözümler aramaları doğaldır. Ben, en kısa zamanda Devlet etkinliği ile Kahramanmaraş'ta hangi inançtan, hangi mezhepten, düşünceden olursa olsun, tüm yurttaşlarımıza güvenlik ortamı sağlanabileceğine inanıyorum.

Türkiye'de zaman zaman tarih boyunca, özellikle dışardan bazı hesaplar güdenler tarafından, mezhep ayrılıkları kışkırtılmıştır. Fakat, mezhep ayrılıkları aslında yüzeysel ayrılıklardır. Nitekim Kurtuluş Savaşı sırasında tüm Kahramanmaraş halkı tek bir vücut halinde Kahramanmaraş'ın bağımsızlığını

sağlamıştı. Türkiye’de bu tür ayrılıklara karşı en etkin güvence Atatürk’ün insanca milliyetçilik anlayışdır. Atatürk’ü bu milliyetçilik anlayışı, çağdaş laiklik kavramıyla bir bütündür. Maalesef, son 25 yılda bu lâik milliyetçilik, insanca milliyetçilik anlayışı bir takım çağ dışı sözde milliyetçilik anlayışlarıyla, bazı çevrelerce zedelenmiştir.

Hükümetimiz Atatürk ilkeleri doğrultusunda bir Hükümettir. Bu Hükümetin temel unsuru olan parti, Cumhuriyet Halk Partisi, Atatürk’ün kurduğu bir partidir. Biz Atatürk’ün çağdaş insanlık anlayışına dayanan milliyetçiliğini ve lâikliğini Türkiye’de daha ileri bir ölçüde egemen kıldıkça, ulusal birliğin de sağlanacağına ve barışın, dolayısıyla güven ortamının gerçekleşebileceğine inanıyoruz.

SORU — Özellikle İran olaylarından sonra Türkiye’deki karışıklar, Türkiye’nin dostlarını daha da tedirgin ediyor. Dost uluslar Türkiye’yi ekonomik ve siyasal istikrara kavuşturmak için ne yapabilirler?

ECEVİT — Türkiye bugünkü huzursuzluk ve kargaşalık ortamına hiç kuşkusuz, yıllardır süregelen bir takım kışkırtmaların sonucunda gelmiştir. Yıllar önce ekilen kin ve düşmanlık tohumları filiz vermeğe başlamıştır. Ancak huzursuzluğu sadece bu nedene bağlamak yanıltıcı olur. Bu huzursuzluğun nedeninin kaynağında hiç değilse bir ölçüde Türkiye’nin ekonomik sorunları ve o ekonomik sorunların yol açtığı toplumsal gerilimler, çelişkiler

ve bunalımlar da yatmaktadır. Bütün bu zorluklara ve sorunlara karşı, Türkiye, Türk Ulusu bugüne kadar demokrasisini yaşatmıştır. İkinci Dünya savaşından bu yana demokrasiyi sürekli yaşatabilen gelişme sürecindeki bir ülkedir Türkiye. Bu konuda başka bir ülke göstermek zordur. Ama Türkiye, Türk toplumu, aynı zamanda demokratik rejim içinde ekonomik sorunlarını da çözebileceğini kanıtlamak zorundadır. Bunu ben başarabileceğimize inanıyorum. Fakat son yılların dünya ekonomik bunalımı Türkiye durumundaki ülkelerin ekonomik sorunlarını çözebilmelerini büsbütün güçleştirmiştir. Bu güçlüklerin üstesinden gelmemizde dostlarımızın bize yardımcı olacaklarını bekliyoruz, umuyoruz. Dostluk, gerçek dostluk böyle günlerde, böyle dönemlerde belli olur. Böyle bir destekle, yardımla Türkiye'nin ekonomik sorunlarını, özgürlükçü demokratik rejim içinde çözebilmesi, aslında evrensel bir değer de taşır. Çünkü, Türkiye'de bunun başarılabilmesi, Dünyadaki gelişme sürecinde bulunan bütün uluslara demokratik yaşam bakımından cesaret vermiş olacaktır.

**BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'İN
YÜKSEK ASKERİ ŞÛRA TOPLANTISINI
AÇIŞ KONUŞMASI**

Yüksek Askerî Şûranın sayın üyeleri,
Değerli Komutanlar :

Yüksek Askerî Şûra Toplantısını, Ulusumuza ve Ulusça kıvanç duyduğumuz Türk Silâhlı Kuvvetlerine hayırlı olması dileğiyle açıyorum.

Yüksek Askerî Şûranın Aralık başlarındaki olağanüstü toplantısından bu yana Türk Silâhlı Kuvvetlerini yakından ilgilendiren önemli bir gelişme, 13 ilimizde sıkıyönetim ilânı oldu.

Çağımız dünyasında iç olayların yalnız iç güvenlik kuvvetleriyle önlenemeyecek boyutlara vardığı durumlar zaman zaman birçok ülkede görülüyor. Rejimleri ne olursa olsun, bu durumla karşılaşan ülkeler, doğal olarak, Silâhlı Kuvvetlerine başvururlar.

Fakat kimi ülkeler bunun için sıkıyönetim ilânı gereğini duymazlar. Çünkü birçok ülkelerde, olağanüstü durumlara özgü yasal düzenlemeler vardır. Türkiye'de ise bir olağanüstü durum düzenlemesi olmadığı için, iç olayların belli boyutları aşması karşısında Silâhlı Kuvvetlere başvurmak gerektiği za-

man, olağan iç güvenlik önlemlerinden, doğruca, sıkıyönetime geçme zorunluğu duyulmaktadır.

Türkiye'de sıkıyönetime çokça başvurulmasının başlıca nedeni budur.

Sanırım Türkiye'de de, artık, olağanüstü durumlar için bir yasal düzenleme üstünde durma zamanı gelmiştir. Ancak böyle bir düzenlemenin demokratik açıdan kötüye kullanılmasını veya sakıncalar doğurmasını önlemek için, konuyu özenle incelemek, bazı sağlam güvenceler getirmek gerekir.

İster sıkıyönetim yoluyla olsun ister olağanüstü durum düzenlemesi yoluyla olsun, iç güvenlik sağlamada Silâhlı Kuvvetlere başvururken, Türkiye gibi tehlikelerle yüklü bir bölgedeki demokratik bir ülkede belli kuralların gözönünde tutulması gerekir.

Birincisi, Silâhlı Kuvvetlerin iç güvenliği sağlamağa katkısı, özgürlükçü demokrasiyi aksatmıyacak, onu güçlendirecek biçimde olmalıdır.

İkincisi, Silâhlı Kuvvetler iç güvenliğe gereken katkıda bulunurken, dış güvenliğin aksamasına yol açılmamalıdır.

Üçüncüsü, Silâhlı Kuvvetler, iç güvenlikte kesin başarı sağlayacak biçimde örgütlenmeli ve eğitilmelidir.

Bu kurallardan birincisine, Hükümetimiz de Silâhlı Kuvvetlerimiz de titizlikle uymaktadır. Daha başlangıçta, sıkıyönetimin amacı kesin çizgilerle be-

lirlenmiştir ve yasaya uygun bir Eşgüdüm düzenlemesi kurulmuştur. Belirlenen amaçta, demokrasinin ve temel haklarla özgürlüklerin korunup güçlendirilmesi önemle vurgulanmıştır. Kurulan Eşgüdüm düzeni ise, Sıkıyönetim Komutanlıklarının yetkilerine herhangi bir kısıntı getirmeksizin, demokratik hukuk devleti çerçevesi içinde tutarlı ve uyumlu bir yönetimi güvence altına almaktadır.

İki aya yaklaşan bu sıkıyönetim dönemi değerlendirilirken, uygulamada özgürlükçü demokrasi ve demokratik hukuk devleti kuralarına özenle bağlı kalındığı, demokratik ülkeler kamoyunca da takdirle izlenmektedir.

Böylesine demokratik bir sıkıyönetim uygulamasından ötürü, Silâhlı Kuvvetlerimizi kutlarım.

Türk Silâhlı Kuvvetleri, iç güvenlik bakımından üstlendiği görevleri yerine getirirken, temel işlevi olan dış güvenliğin aksamamasına da büyük önem göstermektedir.

Böylelikle, Silâhlı Kuvvetlerimiz, bağımsızlığımızın da demokrasimizin de sağlam bir güvencesi olduğunu bütün dünyanın gözleri önünde kanıtlamış olmaktadır.

Üçüncü kural olarak üzerinde durduğum, Silâhlı Kuvvetlerin, iç güvenlikte kesin başarı sağlayacak biçimde örgütlenmesi ve eğitilmesi de büyük önem ve ivedilik taşımaktadır.

Çünkü, Silâhlı Kuvvetlerin temel işlevi olan dış güveniğin sağlanmasında kullanılan yöntemlerle, iç güvenlik sağlamak üzere kullanılması gereken yöntemler, birçok bakımlardan değişiktir. Çağımızda şiddet eylemleri yaygınlaştığına ve iç güvenlik sağlamak üzere Silâhlı Kuvvetlere başvurma zorunluğuyla sık sık karşılaşıldığına göre, artık, Silâhlı Kuvvetlerin, iç güvenlik önlemlerine göre de örgütlenip eğitilmesi kaçınılmaz duruma gelmiştir. Birçok demokratik ülkeler bu yönde eğitim programları uygulamakta, yöntemler oluşturmaktadırlar. Türk Silâhlı Kuvvetleri de bu gereksinmenin bilinci içindedir. Bu sıkıyönetim döneminden yararlanarak, Silahlı Kuvvetlerimiz, iç güvenlik önlemlerinde etkinliğini arttırmak üzere, başka demokratik ülkelerdeki örnekleri de gözönünde bulunduran çalışmalara başlamıştır.

Bu çalışmalar, inanıyorum ki, iç güvenlik kuvvetlerimize de örnek olacaktır, iç güvenlik kuvvetlerimizin de daha etkinleşmesine katkıda bulunacaktır.

Çağımız koşullarının sonucu olarak, bir yandan Silâhlı Kuvvetlerimiz, iç güvenliğe etkin katkıda bulunacak biçimde kendini örgütler ve eğitirken, bir yandan da tüm iç güvenlik kuvvetlerimizde, Silâhlı Kuvvetlerin disiplin anlayışını yerleştirme gereği vardır.

Sıkıyönetim döneminde, Hükümet tümüyle iç güvenlik kuvvetlerimizi de böyle bir disiplin anlayışı içinde daha etkin duruma getirmek üzere her çaba-

yı göstermektedir. İç güvenlikle ilgili olarak hazırladığımız yasalar ve tüzük, öncelikle bu amaca yöneliktir.

İç olayların ve gelişmelerin yanı sıra, genellikle uluslararası alanda yer alan gelişmeler ve özellikle bölgemizdeki yeni gelişmeler ve olasılıklar, ulusal güvenlik sorununun yeni bir yaklaşımla ele alınmasını ivedi bir gereksinme durumuna getirmiştir.

Bu yaklaşımı saptarken, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik zorluklar da bir veri olarak gözönünde tutulmalıdır, nitekim tutulmaktadır.

Ancak bu ekonomik zorluklar, bizi ulusal güvenlik önlemlerimizin sınırlanmasına değil, ulusal güvenlik önlemlerimizin ekonomik zorlukları aşmaya da katkıda bulunacak biçimde oluşturulmasına yönetmektedir.

Bu yaklaşım içinde, Silâhlı Kuvvetlerimizin savaşı alanındaki potansiyelini hem savunmamıza hem de ekonomimize, o arada dış ekonomik ilişkilerimize katkıda bulunacak yönde değerlendirmek başlıca amaçlarımızdan biridir. Geçen ay dostumuz Libya ile vardığımız bir anlaşma bu yönde atılmış olumlu ve ileri bir adımdır.

Yüksek Askerî Şûra Toplantısı gündeminde bulunan ve bir yandan yurt dışındaki işçilerimizin, askerlik çağına ulaşan işçi çocuklarımızın, yurt hizmeti sorununa çözüm getirirken, bunun yanı sıra, ülkemizin ve Silâhlı Kuvvetlerimizin döviz gereksinme-

sini de karşılamağa katkıda bulunacak bir yasa hazırlığı, ekonomik g¼c¼l¼ savunma g¼c¼n¼n biribirinden ayrılmazlığı kuralına dayanan bu gerçekçi yaklaşıma bir başka ileri örnektir.

Tarihimiz boyunca her alanda, Ulusumuzun ilerlemesine büyük katkılarda bulunan ve önc¼l¼k eden Türk Silâhlı Kuvvetleri, şimdi, bu önc¼l¼k işlevini, iç güvenlik alanında ve kalkınma alanında da çağımız gereklerine ve demokrasi kurallarına uygun biçimde yerine getirme çabasındadır.

Kahraman Türk Silâhlı Kuvvetlerine ve Yüksek Askerî şûraya tüm çalışmalarında sürekli ve üstün başarılar dilerim.

Yüksek Askerî şûranın değerli üyelerine saygılar sunarım.

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'İN GENİŞLETİLMİŞ SIKIYÖNETİM EŞGÜDÜM TOPLANTISINDAN SONRA BASINA YAPTIĞI AÇIKLAMA

Haftalık Geniş Eşgüdüm toplantımızı yaptık ve son 10 günlük gelişmeler hakkında bilgi aldık. Gerek Sıkıyönetim Eşgüdüm Komutanları adına, gerek Jandarma Birlikleri adına, gerek Emniyet Kuvvetleri adına verilen izahatı dinledik.

Son 10 günlük dönemle daha önceki 10 günlük dönem arasında olay sayısında önemli azalma var, % 35 oranında azalma var. Yine Sıkıyönetime neden olan olaylarla ilgili ölüm vakalarında % 60 azalma var. Sıkıyönetim bölgesi dışında ölümlerle sonuçlanan siyasal olayların sayısında % 60'ın üstünde azalma var. Ayrıca, emniyet kuvvetlerinin suçluları yakalama oranında büyük bir artış görülüyor. Bunu sevinerek gözledik.

Aynı şekilde Sıkıyönetim Mahkemelerinin de önemli davalarla, olaylara her anlamıyla ışık tutacak ilgili çalışmaların hızla yürümekte olduğu görüldü.

BAŞBAKAN BÜLENT ECEVİT'İN CUMHURBAŞKANI KORUTÜRK'Ü ZİYARETİNDEN SONRA BASINA YAPTIĞI AÇIKLAMA

Bugün Sayın Cumhurbaşkanımıza haftalık ziyaretimi yaparak iç ve dış gelişmeler hakkında bilgiler sundum. Bu vesile ile kamuoyumuza da bazı düşüncelerimizi sunmak isterim.

Türkiye Esnaf ve Sanatkar Dernekleri Konfederasyonu malesef geçen yaz başlarından beri Türkiye'de esnaf ve sanatkarları bir direnişe geçirmeyi aklına koymuş görünmektedir. Evvela Vergi yasası tasarılarına karşı bir tepki görüntüsü altında böyle bir girişimde bulunmuşlardı, geçen yaz başlarında. Fakat, hazırlanan tasarıların esnafın ve sanatkarın aleyhine değil, tam tersine lehine birçok yönleri bulunduğu anlatılınca bu direnişin başarılı olmayacağını anlaşılmıştı. Daha sonra, geçen yıl sonlarında hatırlıyacaksınız, bir yandan AP Genel İdare Kurulu başta esnaf ve sanatkarlar olmak üzere toplumun muhtelif kesimlerini direnişe hatta ayaklanmaya kışkırtıcı bir bildiri yayınlamıştı. O bildiriyle eş zamanlı olarak da yine Esnaf ve Sanatkar Dernekleri Konfederasyonu yalnız Hükümete değil, başka bir çok makamlara da ve partilere de bir mektup

göndererek yasa dışı direniş tehditlerinde bulunmuş ve o tehditler baskısı altında Hükümetten bazı isteklerde bulunmuştu. Tabii Devlete yapılacak yönelen isteklerin, tehdit havası altında yapılması karşısında o istekleri görüşme hakkını Hükümet olarak kendimizde bulamazdık. Bu çok yanlış ve devleti tahrip edici bir çığ açmak olurdu.

Bu kez de yine AP'nin, AP Genel Başkanının talihsiz Allende, Şili benzetmesiyle aynı günlerde bildiğiniz gibi evvela Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu, arkasından Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu kontak kapatma, iş yeri kapatma şeklinde direniş çağrılarında bulundular. Bu konuda, ben çok fazla bir şey söylemek istemiyorum. Çünkü, herkes nasıl bir oyun tezgahlanmak istendiğini görmüştür. Bunu görenlerin başında da değerli Esnaf ve Sanatkarlarımız gelmektedir.

Türk Esnafı demokrasinin en sağlam güvencelerinden biridir. Çünkü esnaf ve sanatkar, özgür yaşamak, yaşamını özgürce, kimseye muhtaç olmadan kazanmak isteyen kişidir. Dolayısıyla özgürlüğün ve demokrasinin değerini ruhunda duyan, günlük yaşamına yansıtan kişidir. O nedenle; Şili benzeri yöntemlerle demokrasi dışı rejimlere yol açabilecek girişimlere, eylemlere Türk esnafını ve sanatkarını çekme olanağının bulunmadığı çok sağlıklı ve kıvanç verici biçimde ortaya çıkmıştır. Birçok esnaf ve sanatkar dernekleri kuruluşları bu direniş çağrısına uymayacaklarını açıklamışlardır. Bunu açıklama

olanağını bulamamış olanların da ben böyle bir direnişe, yasa dışı direnişe katılmayacaklarına inanıyorum.

O arada üzücü bir şey, bizzat bu direniş çağrısında bulunan kuruluşlar böyle bir direnişin yasal olmadığını kabul ettikleri, resmen açıkladıkları halde, Ana Muhalefet Partisinin bir sözcüsünün son bir demecinde bu direnişi yasal gibi göstermeye kalkışmasıdır. Bunu, Ana Muhalefet Partisinin yasa anlayışı ve demokrasi anlayışı bakımından çok talih-siz bir beyan olarak karşıladığımı belirtmek isterim.

Bu direnişin, ben etkili olmayacağı kanısındayım. Bu direnişe katılanların son derece de az olacağı kanısındayım. Kaldı ki her olasılık gözönünde tutularak gerekli bütün önlemler alınmıştır. Ulaşımda hiçbir aksaklık olmayacaktır, kentler içi ve kentler arası ulaşımda hiçbir aksaklık olmayacaktır. Mal taşımada hiç bir aksaklık olamayacaktır. Ve yurttaşlarımızın günlük ihtiyaç maddelerinin günü gününe sağlanması en kk bir aksaklık olmayacaktır. Bunların bütün önlemlerini planlanmıştır ve alınmıştır. Hkmet olarak ve ilgili Bakanlar olarak elbette ve bütün yasal kuruluşlarla olduğu gibi Esnaf ve Sanatkar Derneği Konfederasyonu ile ve ona bağlı kuruluşlarla da onların sorunlarını görüşürüz, Buna hazırız ama, bir kere daha belirtelim yasa dışı direniş çağrılarıyla tehditte bulunarak Hükümetten görüşme talep edilemez. Böyle tehditlerle birlikte Hükümetten görüşme talep edilirse, o görüş-

me yapılamaz. Evvela bu tehdit kalkar, ondan sonra elbette kendileriyle de, ilgili Bakan arkadaşlarımız görüşmeyi görev bilirler. Nitekim zaman zaman çağrılmadan da olsa toplantılarına gitmekte ve değerli Esnaf ve Sanatkarlarımızın sorunlarıyla Hükümet üyeleri olarak ilgilenmektedirler.

Ben umarım ki, bu yasa dışı ve her bakımdan sakıncalı yoldan Esnaf ve Sanatkarımızın da büyük çoğunluğuyla tasvip etmediği artık anlaşılan yoldan, gerek Konfederasyon, gerek Federasyon vazgeçsinner, vazgeçtiklerini açıklasınlar ve sorunları neyse, ilgili Bakan arkadaşlarımız kendileriyle görüşmekten mutluluk duyar.

İkinci bir konu olarak da Diyanet İşleri Başkanlığında yer alan olaydan duyduğum derin üzüntüyü belirtmek isterim. Şuna kesinlikle inanıyorum ki bu olayın, dine ve o makama saygısızlık gibi yorumlanması kesinlikle yanlış olur. Ama bu yanlış olmakla birlikte hiç bir zaman ben Milletvekillerinin silah kullanmalarını ve kamu kuruluşlarında, kamu yöneticileriyle bu şekilde ilişkilerini yürütmelerini doğru bulmadım ve doğru bulmam. O bakımdan üzüntülerimi belirtmek isterim ve bu konuda yanlış bazı yorumlarda bulunmanın da haksızlık olacağını söylemek isterim.

SORU — Direniş konusuyla ilgili olarak Hükümetin almış olduğu önlemler hakkında ayrıntılı bilgi verirmisiniz?

YANIT — Şehirlerarası mal taşımacılığı, petrol, akaryakıt ve kimyevi madde taşımacılığı ve yurttaşlarımızın bir yerden bir yere gitmeleri konusunda gerekli bütün önlemler alındı. Zaten kentler arası trafikte çalışanlar bu direnişe katılmıyacaklarını büyük ölçüde bildirdiler. Ayrıca kamu kuruluşlarının taşıtlarının bir envanterini ortaya çıkarttık. O kamunun elindeki taşıtlarla da bu trafik aksaması olasılığına karşı gerekli bütün önlemler alınmış olacaktır. Öte yandan akaryakıt bayileri adına bir açıklama yapıldı biliyorsunuz. Onlarda akaryakıt taşıması bakımından bir sorun olmayacağını belirttiler ama, o konuda da biz Hükümet olarak gereken önlemleri ayrıca aldık. Kentlerde herhangi bir yiyecek veya zorunlu gereksinme maddesi bakımdan sıkıntı çekilmemesi için bütün planlar yapıldı ve kent içinde ulaşımın aksatılacağına, direnişe katılacağına ihtimal vermiyoruz ama, o ihtimale karşı da gerekli bütün önlemler alındı. Bunun dışında bu yasa dışı eyleme katılanlar da olursa ne gibi yasal önlemler alınacağı da bir bir saptandı.

03 SA 7550(12)

ULB Halle

3/1

000 173 533

BASIN YAYIN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

